

Sanni Kuokkanen (o.s. Lauronen, Jehkilän Sanni): Sulhassus

Algupagina

Hyväd rištikanzat!

Jogahizel heimol on omat kulttuuriperinnöd da rahvahan tavat. Karjalazien heimo eule onnuako keyhimbie niiz dielolois. Pruaznikat, svuad'bod da haudajazed dai kai muudgi ruadied ruattih, kui oli opassuttu jo ammuin ruadamah. Nygöin sellitämmö, kui suojärveläzet käydih sulhazis. Sulhassuzdieloloiz olemmo starinoinud vanhimbien suojärveläzien ker da heijän paginoin mugah on netäin kirjutettu.

Kui sobivah igäh piässyd briha oli pruaznikoiz libo muijal primiettin ičel pättävän tieton libo kui vanhemmad lieno oldu kačottu da paistu neičykäs, siid mändih tytöin kodih sulhaziks. Sulhassuzrahvahan matkaz oli sulhazen ližäks kielevä puhemies da yks libo kaks omaista. Dai muida goštie otettih joukkoh, bohatammad enembi, a burlakad vähembi.

Sulhassusvägi kui tuldih tyttötaloin pihah, puhemies nouzi taloih tiijustelemah, otetaago sulhazie vastah vai ei. Taloin sydämeh noustih vasta, kui suadih tiedo, sulhazed ollah mielehizet.

Näytändätila

Taloin pertti. Päčči da hella oigies čupus. Siel on dai stola, miz voi näppiiruada ajella. Peräl uksi. Hural bokal ikkuna da laučat seinärannas. Runduga seinäl, etualal pitembi syöndästola, miz on penkid molemmil puolil da stolan piäz izännän stuula. Pertiz voi olla dai kangaspuut.

Alkuperäinen näytelmäteksti julkaistu kokoelmassa Sunguda. Täyzi karjalankielizie kuaskoi, runoloi da näytelmie. Toim. Fed'an Paušu. Joensuu: Suojärven Pitäjöseura ry 1989, s. 81–89.

Henget:

Miša Lambini – taloin izändä, morziemen tuatto

Oku Lambini – taloin emändä, morziemen muamo

Anni Lambini – morzein, taloin tyttärie

Pedri Sissoni – sulhani

Oleksi Sissoni – izändä, sulhazen tuatto

Hilippä Bomba – izändä, puhemies

Nastoi Panttoni – leskiemändä

Tat't'ana Juakkola – toine leskiemändä

Sulhassuzrahvaz – kudakedä goštie, kui olloo suadaviz

(Oku on härččiämäs hellan tyves. Miša päčän bokaz veičen kere kirvehev vartta luadimas. Anni istuu laučal ikkunan luo da tikuttaa sukkua libo muuda kázruajetta.)

ANNI

(Kaččoo ikkunas.) Kaččokkua vai, onnuako Penttozen Nastoi da Juakkolan Tat't'ana tullah tänne meil päi!

MIŠA

Onhai heil aigua kyläs kävellä nyt, kui lesseks jädih molemmat!

OKU

Anna jo inehmized ehkis kyläs kävelläh, ei heil händä uksen välih jä! Onhai lyšti taratella da muissella endizie nuoruzagoi! Yhezhäi myö neijissimmö. Tänäpäi muiten on se toine piätinččai pyhäkesses, kui sie, Miša, käid miuh sulhaziks. Siid on jo aigua männyd 20 vuotta.

ANNI

Ihango tovessah, muamo, pagizet?

OKU

Ka tovessah, tovessah!

ANNI

Mintääbö ed jo egläin maininnud nengoista dieluo?

OKU

Enhäi maininnut! Yksin vai duumaičin. Sentäh mie täh uudeh ferezih šuorivuin.

MIŠA

No, jo mie duumaičin, mintäh sie nygöin nenga šogoliks šuorivuit.

OKU

Sentäähäi mie jo blinat paissallin da koufizen keitällin.

ANNI

Meil on siit tänapäin briegut.

(Kuuluu kobinua.)

MIŠA

Parahiks gošt'adgi tullah!

NASTOI da TAT'T'ANA

(Tullaa ukse kuoželiloin ker, rištitäh silmäd uksensuus.) Terveh teil! Terveh da Jumalabu ruadajil!

MIŠA

(Yhes toizien ker.) Tulgua terveh! Hyv on abu. Istoudukkua!

OKU

Projikkua da istukkuu!

NASTOI da TATT'ANA

(Yhteh iäneh.) Passibo, passibo!

NASTOI

Lähin ildakečoih, kui yksin olles on ylen pitkä aiga.

TATT'ANA

Mugai miegi, kui näin tämän Penttozen Nastoin mänemäs, tembain kuoželin da lähin yhez ildakečoih.

(Azetutah kezriämäh.)

OKU

Hyvähäi oli, kui tulitto. Midäbö hyviä teil kuuluu?

NASTOI

Kuulgua vai kummua! Mintäh raukka lienöö Sissozen Oleksi ajua karahuttannut parahal hevol da poijan ker Bomban Hilipän pihah!

TATT'ANA

Muga oli, muga! Näinhäi miegi. Parahal hevol da poijan ker!

NASTOI

Mie riähkätukku duumaič'in, midä heil on mieles? Ei taki oldu sulhaziks lähös? Oli siel rahvasta muidagi Bomban pihäs.

ANNI

Kaččokkua vai, kedäbö meijän kujozil on heboloin ker tulemas.

(Kai gramahetahez ikkunah.)

NASTOI

Kaččokkua vai, nehäi, ne ollaagi!

TATT'ANA

Tänne viksi oldiigi tulemas!

MIŠA

Muga nägyy ollah. Bomban Hilippä on Sissozen Oleksin kyyvis.

ANNI

Midäbö nečinne riihen tuaks seizatuttih?

NASTOI

Eigöhäi vai tuldane sulhaziks?

OKU

Andakkua jo rištittyzien tulla rauhas. Mäne tiijä, hoz midä muuda dieluo heil on.

NASTOI

Olloo, midä olloo, ga, Anni, varussu vai vastuamah!

ANNI

Eihäi miuz ole vie kodvazil miehel mänijäks! Sih niškoi vai tuldannoh, ga ajettahez vai järilleh!

(Kuuluu kobinua.)

OKU

Ole iänettä! Anna rištittyzet tullah.

BOMBAN HILIPPÄ

(Avua uksen da astuu perttih.) Terveh teil!

TOIZED

(Vassatah.) Tule terveh!

HILIPPÄ

Mie täz rubein puhemieheks, da tulin tiijustamah, otetaago täh taloih vastah sulhazie?

MIŠA

A kedäbö sie tulit tariččemah sulhaziks?

HILIPPÄ

Ka, Sissozen Oleksin ainavuo poigua, Pedrie.

MIŠA

On jo täs taloiz varusta, mil vastah ottua! Vai midäbö muamo da Anni sanotah?

HILIPPÄ

Duumaigua, mie vuotan täs kodvazen. (Siirdyy loitommaks.)

ANNI

(Kiirehel.) Sanokkua vai passibo luvuspidämis. Eihäi miul vie sulhazie!

OKU

Anni, duumaičehai tarkembah, tyttäreni! Ei kačo ole hyvä olla vastuamatta enzmäzie sulhazie.

Mäne tiijä, mi petla siul punotah. Neidizen lembi on veičen teräl.

NASTOI

Muga se on, Annizeni!

OKU

Pidää taki vassata enzmäzet sulhazet.

ANNI

Ruadakkua kui kačotto! Vai johai mie sanoin, passibod luvuspidämis. (Tuhahtaa.) Miun täh tuldahas perttih, pihal kačo en lähe eččimäh!

OKU

(Ukseh päi.) Sielgö sie, Hilippä, olet?

HILIPPÄ

Tiälhäi mie!

OKU

(Hilipäl ukse.) Kuhai piettö duumat, ka tulgua siit perttih!

HILIPPÄ

Hyvä, tulemmo! (Mänöö toizien luo pihal.)

OKU

Nastoi, siehäi voizid auttua Annie ajelemizes. A sie, Tat't'ana, voizid vet paissella piiruat. Mie varustelen täs tarbehie.

TAT'T'ANA da NASTOI

Autammo, autammo!

OKU

Vai hyväh aigah satuin blinadgi paistamah, nyd ollaa valmehet.

NASTOI

Johai mie tämän arbain. Mie näin keviäl Sroičanpäivän pruznikas, kui Pedri čomal silmäl Annie primietti.

TAT'T'ANA

Kuulguahai, nyt pidäiz näbiezeh lembie nostua vähäzen! Eihäi se pahenna. (Okul.) Ongo siul nästykki, denga da lentočka?

OKU

Kačo, täz nämäd ollah! (Andaa nästykin, dengan da lentočkan Tat't'anan kobrah.)

TAT'T'ANA

Passibo! (Annil.) Mie kui sanad luven, sie sil aigua kolme kerdua pyörähäd myödäpäiväh.

ANNI

No, voinhai mie pyörähtiä. Siid näemmö, kui jiezvuiččoo teijän tiedovukset.

TAT'T'ANA

(Azettaa huran käen peugoin da nimettömän välih lentočkan, nästykin da dengan, huiskuttaa niidä käel da lugoo sanat.) "Nouze, lembi, liehumah, korgiel mäel kuulumah! Tuogo sulhazie

ylevie, ylen sobumielizie da rikkahie lahjuksie.” Täs kai! (Panoo lentočkan kassah, dengan Okun kukkaroh da nästykin Annin poveh.)

(Algaa kuuluo kobinua, uksi avauduu da pertin sydämeh työndyy sulhassusvägi enzmäzenä Hilippä.)

HILIPPÄ

Terveh teil! Ennen kävyimmö muiten, a nygöin tulimmo sulhaziks! (Kai tervehitäh toine toista. Jatkaa.) Sulhani on täs. Täl Pedril kui himoittaa teijän Annie morziemeks.

(Petri luadii tervehyön Mišal da Okul šogolih luaduh.)

PEDRI

Muamo käsiki sanuo ylen äijän tervehyzie.

MIŠA da OKU

Passibo! Projikkua peremmäks da istoudukkua!

(Pedri mänöö Annin luo da hyö alletah pagina hil’l’akkazih.)

MIŠA

Akkalisto, luadikkua vai täh ližiä stolah pandavua!

AKKALISTO

(Yhes.) Luajimmo, luajimmo. Istukkua vai laučal!

PEDRI

(Annil.) Luajidgo sie miul piiruada?

ANNI

Pidänöö luadie, kui nenga hyvin maltat kyzellä! Mäne vai sie muijen ker istumah, mie lähen ajelemah.

(Puhemies da izännät starinoijah yhes. Hilippä eččii šiželikormeniz butilkan da tariččoo ryypyd Mišal da Oleksil. Akad dogaditah.)

NASTOI

A-voi-voi! Mi raukka olloo, kui taigina stolah tarttuu, ei kogo kuori pyöri värttinäzen al?

(Hilippä huomuaa, Nastoil ryyppe himoittaa dai oijendaa butilkan Nastoil da tämä ottaa ryyppezet.)

NASTOI

Passibo!

TATT'ANA

Onnuako puud ollaa mämmät. Ei tuli rubie syttymäh. Pidäis hos tuohta suaha vähäni. (Puhaldaa hellah.)

HILIPPÄ

(Tariččoo dai Tat't'anal ryypyn.) N'aukkuu hai täz butilkkazez vähäni siegi, eigöhäi siid juškad rubeis savuo vedämäh, kui nägyy piiruangi kuori rubei pyörimäh!

OKU

No, nyt, gošt'at, mängiä vai stolah istumah! Täs algaa olla jo valmista. (Viöö gošt'at stolah, puhemiehen da sulhazen oigiel, muut hural puolel da Mišan stolan piäh.)

MIŠA

No, zakussikkua, midä talois taritah, kessen ei ni mi pie loppuo!

HILIPPÄ

(Blinan syönnän da koufin juonnan välis.) Oligo teil mid briegut, kui blinad jo mejjän tulles stolas kokotettih?

MIŠA

No, kui kzyit, pidää siit sanuo siules! Tänpiän rodih kaksikymmen vuotta, kui mie tädä Okuo sulhassin. Sentäh nämäd blinad oldii valmehet.

SULHASSUZRAHVAZ

Lykkyö siit teil molemmil!

OKU da MIŠA

Passibo, passibo!

PEDRI

A hyväd nämä ollah, ylen hienokuorizet! Sie, Anni, oled malttannud luadie!

ANNI

Hyvä kui mielehized ugodivuttih!

HILIPPÄ

Vai pidää täs sanuo yksi poslovičča teil! Erähičči Mököin Miikkula zuakkunoičči, kui häi oli ollut sulhazis. Siel oli luajittu sulččinat.

OKU

Vai sulččinat sulhazil luajittih?!

(Ihmetelläh nagron ker.)

HILIPPÄ

Vai Miikkula sanoi, toista kerdua en mäne moizie sul'ččinoi seinärandalaučal istujes syömäh!

MIŠA

A mintäabö häi ei luvannud männä seinärandalaučal syömäh? Ongo siid mi tahto tiedovus?

HILIPPÄ

Ole sie, tiedovus! Ne sul'ččinad oldii muga järjed da sitkiet, näid Miikkula oli lyönyt piän seinäh sul'ččinoi syyves.

NASTOI

Taki jo Miikkulua nagratti moizien sul'ččinoi ker?

HILIPPÄ

A ei ylen äijäl ni nagrata, kui tagaraivon seinäh kol'l'ahuttannet! Vai on täl prokuazal jällespäi nagrettu kikkuondah sai.

OLEKSI

(Eččii dengad da lyöö ne stolah.) A táz on dengat!

HILIPPÄ

Sulhani on iče dengana! Taloi on eläjän, da sugu puhaz da n'okkera!

OKU

Mugahai pidää, mugahai pidää! (Ottaa dengat.) Malttaa se meijängi tytär yhtä da toista. Hoz omuadani tuloo sanuo, ga ei peugoi ole kessel kämmendä. Kezriämäh on voikoi, kudoo kaikenjyttymät kangahat, dai on opastunnud žiivatat kaččomah.

MUU VÄGI

Muga pidää, muga pidää!

OLEKSI

Vai žiivatadgi malttaa kaččuo?

NASTOI

(Azettuu kezriämäh Tat't'anan ker.) Sen verran ved miegi voin sanuo, kui harva se päivä täh nouzettelen. Ei se Anni yhen ruadien tyvez vanhene!

OLEKSI

Muga i mejän Pedri! Terväh dielot spruaviu.

HILIPPÄ

(Mänöö Annin luo.) Kuule vai sie, Anni, kui mie siul pračoin praudazen pagizen! Hyvä brihačču tämä Pedri on. Ei bliki viinua eigö polta dubakkua, da nerokas. Kodiruadied on ainoz aiganah ruattu, dai vie kergiöö kunnan dieloloi toimitella. Vet sinuo pidäis kui kukkua kämmenel!

(Toizet primietitäh tarkkah.)

MIŠA

(Okul.) Ved mejän puoles kauppa on selvä?

OKU

Selvä on miungi puoles. Nuored vai sovittahes keskenäh.

HILIPPÄ

Ka, siid voimmo sanuo taloin väel suuret passibod goštittannas! Sovitelgua nygöin, eigö voiz jo nedälin toizen mändyö tulla lujua luadimah?

NASTOI

Ka siid voitto luadie lujua libo hudrua!

HILIPPÄ

(Dai muu sulhassuzrahvas.) Lujua, lujua luajimmo!

OKU

Ka siid myö tulemmo kahen nedälin mändyö lujuzil!

SULHASSUZRAHVAZ

Tulgua, tulgua! Myö vuotammo.

(Hyväselläh toine toized da sulhassusvägi lähtöö iäreh.)

Hyvästi jägiä! Hyvästi jägiä!

Sanastoa

henget = henkilöt (hengi)

kudakedä = muita

goštie = vieraita (gošt'a)

rištikanzat = ihmiset (rištikanza)

eule = ei ole

onnuako = ehkä

dielolois = asioissa (dielo)

pruaznikat = juhlat (pruaznikka)

svuad'bot = häät (svuad'bo)

ruadiet = työt (ruaje)

ruattii = tehtiin (ruadua)

opassuttu = opittu (opastuo)

ammuin = kauan sitten

nygöin = nyt

netäin = tämä

libo = tai

muijal = muualla

primiettin = katsonut (primiettie)

pättävän = sopivan (pättävä)

tieton = ystävän (tietto)

kui = jos

paistu = puhuneet (paissa)

bohatimmat = varakkaammat (bohatta)

burlakat = köyhät (burlakka)

tiijustelemah = tiedustelemaan (tiijustella)

sydämeh = sisään

pertti = pirtti

päčči = uuni

čupus = nurkassa (čuppu)

dai = myös

stola = pöytä

piiruada = piirakkaa (piirua)

ajella = ohentaa piirakkapaalilla

hural = vasemmalla (hura)

bokal = puolella (bokka)

laučat = seinän vierellä olevat pitkät penkit (laučča)

runduga = astiakaappi

stuula = tuoli

härččiämäs = touhuamassa (härčätä)

luadimas = tekemässä (luadie)

tikuttaa = neuloo (tikuttua)

käzruajetta = käsityötä (kązruaje)

yhezhäi = yhdessähän

muiten = muuten

piätinčča = perjantai

pyhäkesses = pyhien välissä (pyhäkeski)
tovessah = tosissaan
pagizet = puhut
mintääbö = minkä takia
egläin = eilen
nengoista = tuollaista
duumaičin = mietin (duumaija)
sentäh = sen takia
ferezih = olkainhameeseen (ferezi)
šuurivuin = pukeuduin (šuurivuo)
šogoliks = kauniiksi (šogoli)
blinat = letut (blina)
briegut = juhlat (briegu)
goštadgi = vieraatkin (gošt'a)
kuozeliloin ker = kuoseleiden kanssa (kuozeli)
rištitäh silmät = tekevät ristinmerkin (rištie silmie)
ruadajil = työn tekijöille (ruadaja)
proijikkua = siirtykää (proijie)
ildakečoih = iltavierailulle (ildakečoi)
kezriämäh = kehräämään (kezrätä)
hevol = hevosella (hebo)
riähkätukku = syntikasa
kujozil = kujilla (kujoni)
heboloin ker = hevosten kanssa (hebo)
gramahetahes = menevät (gramahtuakseh)
ollaagi = ovatkin
viksi = kait
tulemas = tulemassa (tulla)
nečinne = tuonne
rištittyzien = ihmisten (rištittyini)

hos = vaikka
varussu = varustaudu (varustuo)
kodvazil = pitkään aikaan
sih niškoi = sitä varten
järilleh = takaisin
tariččemah = tarjoamaan (tarita)
ainavuo = ainoata (ainavo)
varusta = omaisuutta (varus)
kodvazen = hetkisen (kodvani)
luvuspidämis = huomioimisesta (luvuspidämä)
vastuamatta = vastaanottamatta (vassata)
petla = silmukka
tuldahes = tulkoot
kuhai = kunhan
piettö = pidätte (pidiä)
varustelen = varaan (varustua)
tarbehie = tarvikkeita (tarbehet)
arbain = arvasin (arvata)
keviäl = keväällä (keviä)
Sroičanpäivän = helluntain (Sroičanpäivä)
näbiezeh = nopeasti
denga = raha
lentočka = lettinauha
kobrah = käteen
jjezvuiččou = toimii (jjezvuija)
tiedovukset = taikomiset (tiedovus)
peugoin = peukalon (peugoi)
sobumielizie = sovinnonhaluisia (sobumielini)
kassah = hiuksiin (kassa)
himoittaa = haluttaa (himoittua)

šogolih luaduh = kauniisti
tervehyzie = terveisiä (tervehys)
hil'l'akkazih = hiljakseen
akkalisto = naisväki
stolah pandavua = pöytään pantavaa
nenga = näin
muijen = muiden (muu)
šiželikormenis = povitaskussa (šiželikormeni)
butilkan = pullon (butilkka)
tariččo = tarjoaa (tarita)
dogaditah = huomaavat (dogadie)
märrät = määrät (märgä)
siegi = sinäkin (sie)
juškat = pellit (juška)
zakussikkua = maistelkaa (zakussie)
ei ni mi = ei mikään (mi)
pie = pidä (pidiä)
kokotettih = olivat (kokottua)
lykkyö = onnea (lykky)
ugodivuttih = sattuivat (ugodivuo)
poslovičča = huvittava tapaus
erähičči = joskus
zuakkunoičči = satuili (zuakkunoiija)
moizie = semmoisia (moine)
mi tahto = jokin
järiet = paksut (järie)
nagratti = nauratti (nagrattua)
kol'l'ahuttannet = kolauttanet (kol'l'ahuttua)
prokuazal = komellukselle (prokuaza)
kikkuondah = kikattamiseen (kikkuonda)

puhas = puhdas

voikoi = hyvä

kaikenjyttymät = kaikenlaiset

opastunnut = oppinut (opastuo)

žiivatat = kotieläimet (žiivatta)

kaččomah = hoitamaan (kačču)

vet = kai

ruadien tyves = työn ääressä

terväh = nopeasti

spruavii = hoitaa (spruavie)

pračoin praudazen = ihan toden

bliki = juo (blikkie)

ainos = aina

kergiöö = ehtii (kerretä)

primietitäh = seuraavat (primiettie)

goštitannas = kestäytsestä (goštitanda)

nedälin = viikon (nedäli)

lujua luadimah = kihlajaisia viettämään

hudrua = heikkoa, tässä ollaan kihlautumatta (hudra)

iäreh = pois

jjägiä = jääkää (jiähä)